

Asia: VN/13128/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne kuntouttavasta työtoiminnasta annettuun lakiin esitetyistä muutoksista?

Tämä laki ehdotus selkeyttää eri toimialojen vastuunjakoa, mutta toisaalta se siirtää kunnille lisää vastuuta työvoimapalveluihin. Huomioitavaa on, että asiakkaiden palvelutarve pysyy samana, vaikka lainsäädäntöä muutetaan. Alkuvaiheen moniammatillisen palveluarvioinnin poisjäänti voi pitkittää työttömyyden kestoja ja palvelukokonaisuudesta tulee irrallinen. Aktivointisuunnitelmissa tarkastellaan asiakkaan tilannetta moniammatillisesti. Lakimuutoksen myötä on riski, että sosiaalipalveluiden tarve jää huomioimatta tai vastuu sosiaalipalveluiden palvelutarpeen arvioinnista jää työvoimapalveluiden asiantuntijalle, joka ei ole sosiaalialan ammattilainen.

Näkemyksenne esityksen vaikutuksista työttömiin?

Kunnan näkökulmasta katsottuna tämä lakimuutos tulee jättämään palveluiden ulkopuolelle ne, jotka eivät täytä TYM-palvelukriteerejä ja toisaalta eivät kuulu myöskään toimeentulotukipalveluiden piiriin. Tällä asiakasryhmällä on vaarana syrjäytyminen ja mahdollisesti pidemmällä aikavälillä heidän elämänlaatussa voi heikentyä lisäten pitkittyneen työttömyyden riskiä. Muutoin työn jaon selkeyttäminen ja päällekkäisen työn tekeminen on järkevää ja asiakkaat eivät ohjaudu palveluun, jota eivät tarvitse.

Näkemyksenne esityksen vaikutuksista viranomaisten toimintaan?

Huomioitavaa on, että jos asiakas ei kuulu TYM -palvelun piiriin eikä saa toimeentulotukea, niin sosiaalipalvelujen tarpeellisuus jää työvoimaviranomaisen arvioitavaksi. Sosiaalihuollon tarpeen arviointi on sosiaalihuollon tehtävä ja työvoimaviranomaisella ei ole oikeutta tehdä sosiaalihuollon tarpeen arviointia. Vaarana on, että asiakas ohjautuu väärälle palvelupolulle tai jää palveluiden ulkopuolelle.

Näkemyksenne esityksen taloudellisista vaikutuksista?

Esityksessä ei ole arvioitu kunnille kohdentuvia lisäkustannuksia. Kunnille aiheutuvat lisäkustannukset tulee kompensoida täysimääräisesti.

Yleistä lausuttavaa esitysluonnoksesta.

Enontekiön kunta ei näe lain muuttamista perusteltuna. Lakimuutos tulisi siirtämään osan sosiaalihuollon tehtävistä kunnan ja työvoimapalveluiden vastuulle heikentäen työttömien pääsyä oikeiden ja oikea-aikaisten palveluiden piiriin.

Näkkäläjärvi Anne-Maria
Enontekiön kunta, Sivistystoimi - Sivistysjohtaja